

4.1. Slovíčka:

kalbėti, kalba, kalbėjo
dirbti, dirba, dirbo
studijuoti, studijuoja, studijavo
eiti, eina, ėjo
lietuviškai
čekiškai
tai
šis / ši
tas / ta
knyga (f)
arklys (m)
studentas (m), studentė (f)
ponas (m), ponía (f)
vyras (m)
moteris (f)

mluvit
pracovat
studovat
jít
litevsky
česky
to
tento / tato
tamten / tamta
kniha
kůň
student, studentka
pán, paní
muž
žena

4.2. Názvy států (viz soubor Zeme_a_obyvatele.pdf)

4.3. Časování sloves – indikativ praesens (přítomný čas), typ „-a“

Schéma:

kmen přítomného času + koncovky: (aš) **-u** (mes) **-ame**
(tu) **-i** (jūs) **-ate**
(jis, ji/jie, jos) **-a**

Příklad:

kalbėti, **kalba**, kalbėjo (*mluvit*)

kalb-a

aš kalbu (= kalb+u)

mes kalbame (kalb+ame)

tu kalbi (=kalb+i)

jūs kalbate (kalb+ate)

jis, ji kalba (=kalb+a)

jie jos kalba (kalb+a)

dirbti, dirba, dirbo (pracovat)

studijuoti, studijuoja, studijavo (studovat)

eiti, eina, ėjo (jít)

4.4. Zápor „ne-“

kalbėti → nekalbėti (nemluvit)

aš nekalbu (nemluvím), nedirbu (nepracuji) nestudijuojau (nestuduji)

Zapamatujte si negativní formy slovesa „být“:

aš **nesu** mes **nesame**

tu **nesi** jūs **nesate**

jis, ji **nėra** jie jos **nėra**

4.5. Fráze „mluvit česky, mluvit litevsky“:

Příslovce „litevsky“, „česky“ atd.: lietuv-**is** → lietuviš**kai** (litevsky)

ček-**as** → čekiš**kai** (česky)

angl-**as** → angliš**kai** (anglicky)

Aš kalbu lietuviš**kai**

Ji kalba čekiš**kai**

Mes kalbame angliš**kai**

4.6. Tázací částice „ar“ / „gal“

Ar tu esi lietuvis? – Jsi Litevec?

Gal tu esi lietuvis? – Jsi Litvec?

Ar/Gal Jūs esate čekė? – Jste Češka?

Ar/Gal jis kalba vokiškai? – Mluví (on) německy?

Ar/Gal ji kalba prancūziškai? – Mluví (ona) francouzsky?

Otázky s částici „ar“ / „gal“ vyžadují odpověď „taip“ (ano) nebo „ne“ (ne):

Ar/Gal tu esi lietuvis? Taip, aš esu lietuvis. – Jsi Litevec? Ano, jsem Litevec.

Ar/Gal Jūs esate čekė? Ne, aš nesu čekė. – Jste Češka? Ne, nejsem Češka.

Ar jis kalba vokiškai? Taip, jis kalba vokiškai. – Mluví (on) německy? Ano, mluví.

Ar ji kalba prancūziškai? Ne, ji nekalba prancūziškai. – Mluví (ona) francouzsky? Ne, nemluví.

4.7. Zájmena „tai“, „šis/ši“, „tas/ta“

Tai (česky „to“):

Tai yra čekas – To je Čech

Tai yra lietuvis – To je Litevka

Tai yra Jonas Baltėnas – To je Jonas Baltėnas

Tai yra Ona Pūkienė – To je Ona Pūkienė

Tai yra knyga – To je kniha

Tai yra arklys – To je kůň

šis (tento) / ši (tato) ↔ tas (tamten) / ta (tamta)

Opozice šis/ši ↔ tas/ta odpovídá opozici anglických zájmen this (one) ↔ that (one)

Šis studentas yra čekas.	Tento student je Čech.
Tas studentas yra bulgaras.	Tamten student je Bulhar.
Ši studentė yra austrė, o ta studentė yra albanė.	Tato studentka je Rakušanka a tamta je Albánka.
Ar šis studentas kalba lietuviškai?	Mluví tento student litevsky?
Ar tas ponas yra Vaclovas Havelas?	Je tamten pán Václav Havel?
Šis vyras kalba vokiškai, angliškai ir čekiškai	Tento muž mluví německy, anglicky a česky
Ta moteris nekalba mongoliškai	Tato žena nemluví mongolsky

Domácí úkoly

1. Odpovídají následující tvrzení pravdě?

- a) Písmena **ą ę ĭ ų** označují bývalé nasály.
- b) Písmena **ą ę ĭ ų** v litevštině znamenají krátké samohlásky.
- c) Písmena **y ū** označují dodnes zachované litevské nasály.
- d) Samohlásky označené písmeny **į ū** jsou vždy krátké.
- e) Litevština stejně jako čeština rozlišuje tvrdé „y“ a měkké „i“.

Přeložte do litevštiny:

Dobrý den! Mé jméno je (...). Moje příjmení je (...). Jsem Čech. Mluvím česky, litevsky, anglicky, německy a francouzsky. Nemluvím polsky, španělsky a bulharsky.

A. Dobré ráno!

B. Dobrý den!

A. Jak se jmenujete?

B. Jmenuji se John Malkovich.

A. Jste Němec?

B. Ne, já nejsem Němec. Jsem Američan.

A. Mluvíte španělsky?

B. Ne, nemluvím španělsky. Mluvím anglicky a polsky.

A. Tamten muž je Jonh Travolta?

B. Ne, tamten muž je Miloš Forman. Tento muž je Travolta.

A. Je to Woody Alen?

B. Ano, to je Woody Alen.

A. Na shledanou!

B. Ahoj!